

Skąd bierzemy pieniądze i na co je przeznaczamy?

**BUDŻET GMINY
ZATOR NA 2005 r.**

Zadania jakie gmina – będąca jednostką samorządu terytorialnego powinna realizować określa ustawa z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz.U. Nr 142 z 2001 r./ z późniejszymi zmianami.

Do wykonania zadań niezbędne są środki finansowe. Źródła pozyskania tych środków określa ustawa z dnia 13.XI. 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego /Dz.U.Nr 203 z 2003 r./.

Działalność gminy, w tym również finanse są jawne o czym mówi art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o dostępie do informacji publicznej. Każdy mieszkaniec gminy ma prawo wiedzieć jak wygląda sytuacja finansowa gminy, w której zamieszkuje, ile jest pieniędzy i na co są wydawane.

CO MAMY NA MYŚLI MÓWIĄC O BUDŻECIE?

Każda rodzina (gospodarstwo domowe) ma swoje potrzeby, które stara się zrealizować.

Do tego celu potrzebne są pieniądze (dochody). Kiedy już je mamy i znamy ich ograniczoną wielkość, wówczas zastanawiamy się na co je wydamy i w jakiej kolejności będziemy realizować swoje wcześniej określone potrzeby. Na wszystko pewnie nam nie wystarczy, dlatego część potrzeb odłożymy do realizacji w przyszłości, kiedy znowu przybędzie nam gotówki.

Takie zestawienie dochodów i wydatków, które dotyczą jakiegoś określonego czasu (np. miesiąca lub roku) nazywamy budżetem.

Celem sporządzania budżetu jest jak najrozsądniejsze zarządzanie posiadanymi środkami (pieniężnymi). Budżet jest podstawą finansowego planowania potrzeb (przedsięwzięć) oraz dostar-

cza informacji, które służą do kontroli prowadzonej działalności.

Budżet gminy jest to roczne (od stycznia do grudnia) zestawienie planowanych w danym roku dochodów i wydatków.

Dochodów – wg źródeł ich pochodzenia

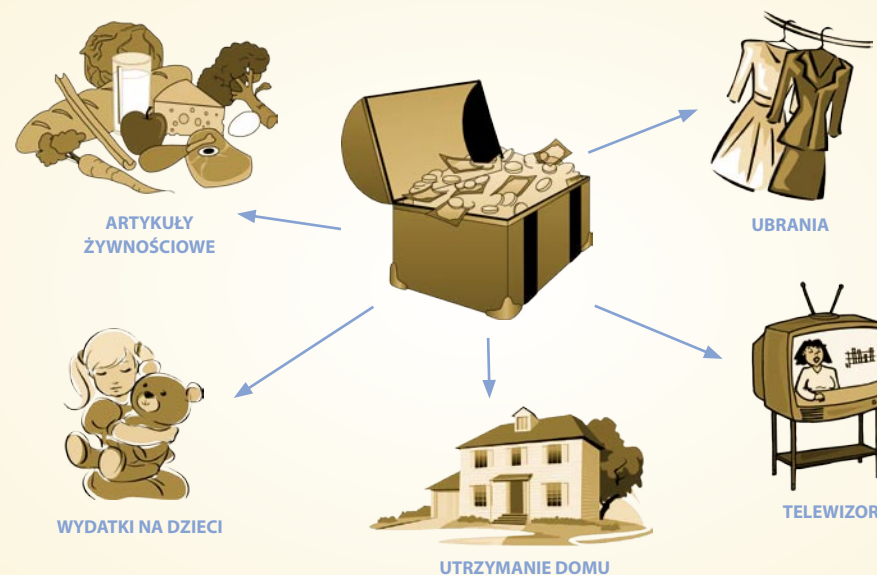
Wydatków – wg przeznaczenia ich wydatkowania, w celu realizacji konkretnego zadania.

W budżecie gminy, podobnie jak w budżetach domowych, nie można wydać więcej środków pieniężnych aniżeli wpłynęło w formie dochodów.

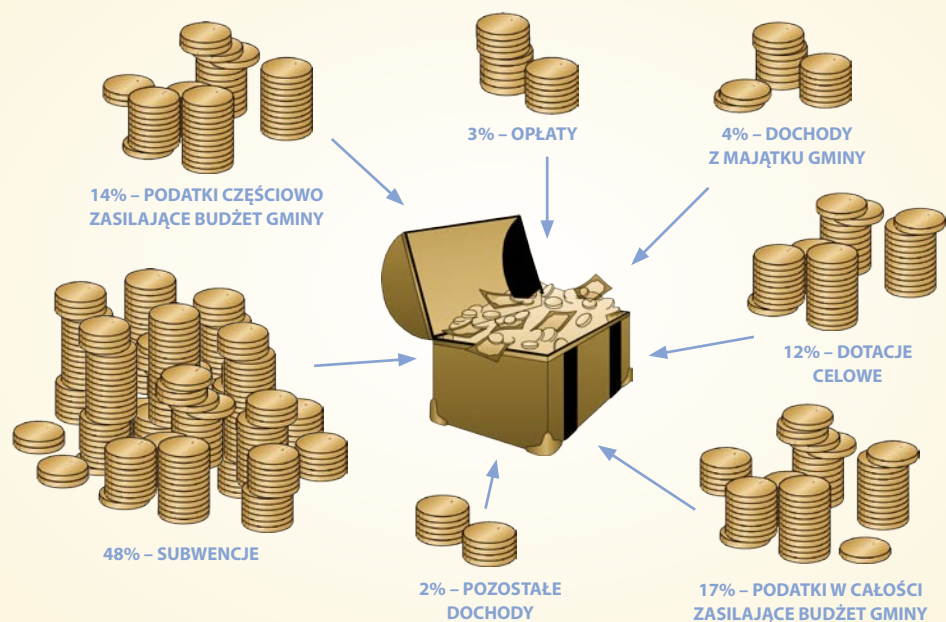
JAK ZDOBYWAMY PIENIĄDZE W BUDŻECIE DOMOWYM?

NA JAKIE POTRZEBY GOSPODARSTWO DOMOWE WYDAJE PIENIĄDZE?

SKĄD BIERZEMY PIENIĄDZE DO BUDŻETU GMINY?

Planowane na 2005 r. dochody budżetu wynoszą i pochodzą z	14 447 941	100%
podatki lokalne (rolny, od nieruchomości, od środków transportowych, od posiadania psa, karta podatkowa) w 100% dochód gminy	2 456 000	17%
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych)	2 057 600	14%
subwencje	6 863 905	48%
dochody z majątku gminy	547 000	4%
dotacje celowe	1 772 946	12%
opłaty (skarbowe, eksploatacyjna, targowa)	445 000	3%
pozostałe dochody	305 490	2%

Jeżeli jednak gmina musi wydać więcej (bo np. prowadzi ważne inwestycje – w przypadku naszej Gminy budowa kanalizacji ścieków i stref rozwoju gospodarczego - tereny przy obwodnicy) to może zaciągnąć kredyt, pożyczkę, wyemitować obligacje komunalne bądź wykorzystać środki zaoszczędzone w latach poprzednich. Ustawa o finansach publicznych pozwala na zadłużenie gminy tylko do wysokości 60% dochodów. Spłata zadłużenia nie może przekraczać w danym roku 15% osiągniętych dochodów. Do zadłużenia wlicza się także udzielone przez gminę poręczenia.

Gmina Zator udzieliła poręczenia dla Związku Komunalnego na pożyczki zaciągane na budowę oczyszczalni ścieków. Zadłużenie Gminy Zator na koniec 2004 r. wynosiło 30,29% natomiast spłata zadłużenia w 2004 r. wyniosła 12,32%.

SUBWENCJE

Subwencje to środki otrzymywane z budżetu państwa w miesięcznych ratach będące formą pomocy dla tych jednostek samorządu terytorialnego, w których dochody własne są niewystarczające. Przez określenie „niewystarczające” rozumie się porównanie dochodu na 1 osobę w gminie do dochodu na 1 osobę w Polsce. Największą część subwencji stanowi „subwencja oświatowa” przeznaczona na wydatki związane z utrzymaniem oświaty.

PODATKI LOKALNE

Kolejnym ważnym źródłem dochodu budżetu Gminy Zator są wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych. Pod pojęciem tym mieszczą się podatki: rolny, od nieruchomości, leśny, od posiadania środków transportowych, od posiadania psa, opłata targowa. Podatki te płacone są wg miejsca położenia nieruchomości (bez względu na miejsce zamieszkania właściciela).

Wpłaty z w/w podatków w 100% stanowią dochód budżetu gminy.

UDZIAŁY W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD BUDŻETU PAŃSTWA

Każdy mieszkaniec gminy posiadający własne źródło dochodu (praca, emerytura) płaci podatek dochodowy od osób fizycznych zależnie od osiągniętych dochodów. Do budżetu gminy za pośrednictwem Urzędu Skarbowego i Ministerstwa Finansów wpływają w miesięcznych ratach udziały w wysokości 35,61% kwoty zapłaconej przez wszystkich mieszkańców. Jest to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Istnieje proste przełożenie – im więcej zarabiają mieszkańcy gmin, tym płacą większe podatki i więcej wpływa do budżetu Gminy. Planowane wpływy z tego tytułu w 2005 r. wyniosą 2 047 600 zł.

Podobnie jak mieszkańcy, podatek dochodowy płacą również firmy mające siedzibę na terenie naszej Gminy. Udziały Gminy w tym podatku wynoszą 6,71% w roku 2005 powinniśmy otrzymać 10 000 zł.

DOTACJE CELOWE

Dotacje celowe są to środki finansowe, które wpływają do budżetu gminy na ściśle określone zadanie. Gmina nie może swobodnie decydować na co ma je wydać, ponieważ muszą być wykorzystane tylko na wskazany cel. Nie wydatkowane środki należy bezwzględnie zwrócić. W 2005 r. Gmina w ramach dotacji celowych otrzymuje środki na zadania bieżące tj. na świadczenia rodzinne, zasiłki wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, ale również na współfinansowanie zadań inwestycyjnych (osuwisko popowodziowe na skarpie przy Zamku Potoczych w Zatorze).

DOCHODY Z MAJĄTKU GMINY

Gmina ma swój majątek. Są to budynki, mieszkania, grunty, zbiorniki wodne, które mogą być wydierżawiane, sprzedane, w części lub całości. Dochody osiągnięte z tego tytułu stanowią w całości dochód budżetu gminy.

POZOSTAŁE DOCHODY

Do pozostałych dochodów zalicza się wpłaty za wyżywienie w stołówkach szkolnych, odsetki od środków na rachunku bankowym, odsetki od wkładów terminowych.

Oprócz dochodów wyżej wymienionych gmina pozyskuje środki z Funduszy Unii Europejskiej.

Obecnie pozyskujemy środki z dwóch programów:

1). Sektorowy Program Operacyjny (SPO) – środki w kwocie 320.000 zł. przeznaczamy na przebudowę Placu Wolności,

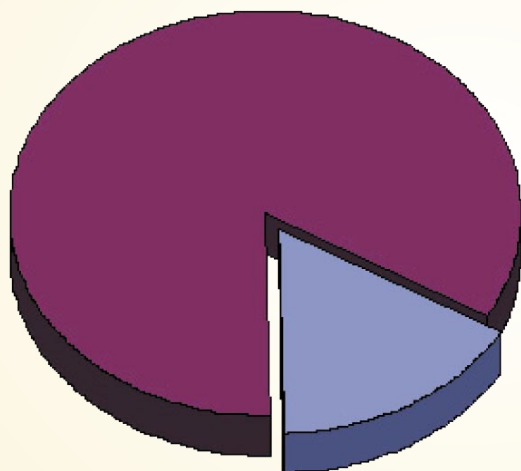
2). Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – środki w kwocie 2.010.000 zł. planujemy przeznaczyć na:

- kanalizację Gminy (1.170.000 zł.)
- drogę w Palczowicach (840.000 zł.).

NA CO GMINA WYDAJE PIENIĄDZE W 2005 r. ?

WYDATKI BIEŻĄCE

84%

Ogółem kwota wydatków
14 661 680 zł 100%

z tego przeznaczają się na:

1) wydatki bieżące
12 272 137 zł 84 %

2) wydatki inwestycyjne
2 389 543 zł 16 %

WYDATKI INWESTYCYJNE

16%

REALIZUJĄC ZADANIA GMINA W ROKU 2005 PONIESIE WYDATKI NA:

47% – OŚWIATA I WYCHOWANIE

12% – POMOC SPOŁECZNA

11% – URZĄD

8% – DROGI

8% – GOSPODARKA KOMUNALNA
I OCHRONA ŚRODOWISKA

3,5% – POZOSTAŁE

3% – GOSPODARKA MIESZKANIOWA
I USŁUGI KOMUNALNE

2% – KULTURA

2% – PRZETWÓRSTWO
PRZEMYSŁOWE,
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

2% – OBSŁUGA DŁUGU
PUBLICZNEGO

1,5% – OCHRONA ZDROWIA

OŚWIATA I WYCHOWANIE
6 840 117 zł

Wydatki na utrzymanie 7 szkół podstawowych, 3 gimnazjów, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, 3 przedszkoli, świetlicy szkolnej, dowozu dzieci do szkół oraz dotacji przekazywanych na utrzymanie „małych szkół” prowadzonych przez stowarzyszenia w Palczowicach, Rudzach oraz Niepublicznego Gimnazjum w Laskowej.

POMOC SPOŁECZNA
1 829 760 zł

Wydatki na świadczenia: zasiłki, zapomogi, dodatki mieszkaniowe, koszty utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA
1 742 664 zł

Wydatki na utrzymanie i remont Urzędu, wydatki na utrzymanie Rady Miejskiej, rad sołeckich i zarządów osiedli, na promocję gminy.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ
1 258 299 zł

Wydatki na utrzymanie, remonty, naprawy dróg i chodników w gminie,

GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA
1 173 325 zł

Wydatki na budowę kanalizacji w gminie, oświetlenie uliczne, sprzątanie gminy, utrzymanie zieleni, likwidację azbestu, oraz bieżące utrzymanie oczyszczalni ścieków.

OBŚLUGA DŁUGU PUBLICZNEGO
335 000 zł

Wydatki na spłatę pożyczek zaciągniętych przez Związek Komunalny na budowę oczyszczalni ścieków a poręczonych przez Gminę Zator oraz na zapłatę odsetek od zaciągniętych własnych pożyczek i kredytów.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA I USŁUGI KOMUNALNE
285 900 zł.

Wydatki na utrzymanie majątku gminy: domów ludowych, budynków: Rynek 2, przy ul. Parkowej, opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz koszty ogłoszeń, pomiarów i wyceny majątku gminy przeznaczonego do dzierżawy lub sprzedaży.

RÓŻNE ROZLICZENIA
274 365 zł

Środki finansowe wydzielone w budżecie jako rezerwa na nieprzewidziane wydatki rad sołeckich i zarządów osiedli.

KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO
248 000 zł

Wydatki m in. na utrzymanie Ośrodka Kultury, Bibliotek, oraz dofinansowanie imprez gminnych.

OCHRONA ZDROWIA
205 000 zł

Wydatki na zapobieganie i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz dofinansowanie wydatków inwestycyjnych w Ośrodku Zdrowia w Zatorze.

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE
200 000 zł

Środki finansowe przeznaczone na zakup gruntu i utworzenie w zachodniej części Zatora stref rozwoju gospodarczego przy projektowanej obwodnicy,

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
127 250 zł

Wydatki na utrzymanie oraz dosprzętowanie Ochotniczych Straży Pożarnych w Zatorze, Podolszu, Graboszycach i Smolicach oraz pomoc finansową dla Posterunku Policji w Zatorze.

POZOSTAŁE
82 000 zł

Wydatki na utrzymanie Izb Rolniczych (2% od wpłaconego podatku rolnego), rezerwa na nieprzewidziane wydatki

KULTURA FIZYCZNA
60 000 zł

Wydatki na dofinansowanie działalności sportowej Ludowych Klubów Sportowych w Zatorze, Podolszu, Grodzisku i Palczowicach oraz Uczniowskich Klubów Sportowych działających przy szkołach w Zatorze i Podolszu.

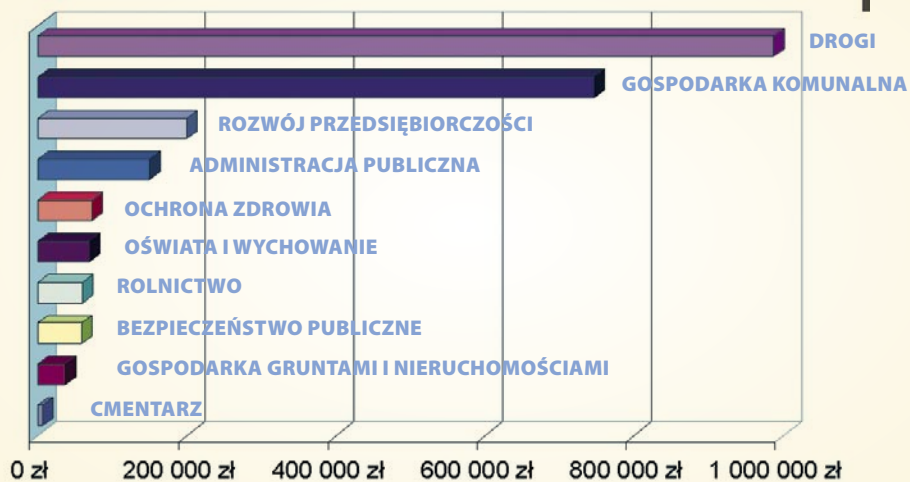
Najwięcej pieniędzy gmina przeznaczy na utrzymanie szkół, przedszkoli i świetlicy szkolnej – wydatki te stanowią 47 % całego budżetu gminy.

Na koniec 2004 r. gmina liczyła 9034 mieszkańców, więc planowane w 2005 r. wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy wynoszą 1 622,94 zł

BUDŻET GMINY ZATOR LATA 2000 –2005 W ZŁOTYCH

LATA	DOCHODY	WYDATKI	W TYM WYDATKI INWESTYCYJNE
2000	9.126.355	9.346.796	1.258.019
2001	10.319.350	11.544.350	2.594.294
2002	11.454.086	12.687.711	2.651.315
2003	12.458.603	13.215.036	3.970.285
2004	13.479.382	13.272.781	1.783.184
2005	14.447.941	14.661.680	plan 2.389.543

NA CO PRZEZNACZAMY ŚRODKI INWESTYCYJNE W KWOCIE 2 389 543 ZŁ

DROGI 987 218 zł

- opracowanie dokumentacji na kolejny etap budowy chodnika w Podolszu
- dopłata do wykonanej drogi do Smolic
- naprawy i modernizacje dróg gminnych: na oś. Królewiec w tym ul. Słoneczna, ul. Kwiatowa – oś. Bugaj, Laskowa – obok Betoniarni i obok Spisaka, Grodzisko – do kaplicy, Łowiczki – do kaplicy, Podolsze do magazynu, Rudze – przez wieś, chodnik przy ul. Mickiewicza w Zatorze, mostek w Rudzach, przebudowa Pl. Wolności w Zatorze, przebudowa drogi w Palczowicach – przez wieś, droga do Rabsiowic oraz w Trzebieńszczych.

GOSPODARKA KOMUNALNA 746 725 zł

- budowa kolektorów sanitarnych – kanalizacja gminy

- opracowanie projektu oświetlenia ulicznego wsi Grodzisko i części Graboszy-Czarczy
- budowa oświetlenia ulicznego Palczowice – Rabsiowice
- likwidacja osuwiska popowodziowego w Zatorze obok zamku

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 200 000 zł

- wykup gruntu pod tworzenie stref rozwoju gospodarczego

ADMINISTRACJA PUBLICZNA 150 000 zł

- remont pomieszczeń budynku Urzędu (pierwszy kapitalny remont od 100 lat)
- zakup programów i sprzętu komputerowego dla Urzędu i Rady

OCHRONA ZDROWIA 73 000 zł

- modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Zatorze
- modernizacja boisk sportowych

OŚWIATA I WYCHOWANIE 70 000 zł

- ocieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Zatorze

ROLNICTWO 60 000 zł

- budowa studni wodociągowej w Graboszykach

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 59 000 zł

- roboty wykończeniowe w budynku remizy OSP Graboszyce
- remonty i naprawy w budynkach remiz strażackich w Zatorze, Podolszu i Smolicach

- pozyskanie z Państwowej Straży Pożarnej samochodu bojowego dla OSP Zator
- współfinansowanie zakupu samochodu dla Posterunku Policji w Zatorze

GOSPODARKA GRUNTAMI I NIERUCHOMOŚCIAMI 37 000 zł

- opracowanie projektu remontu budynku Rynek 2
- opracowanie dokumentacji remontu Domu Ludowego w Podolszu
- wymiana pokrycia dachowego – budynek ul. Parkowa

CMENTARZ 6 600 zł

- remont muru cmentarnego w Zatorze

Pełny tekst budżetu Gminy Zator jest dostępny na stronie internetowej www.zator.iap.pl oraz w Urzędzie Miejskim w Zatorze, Rynek 10.

Zespół redakcyjny:

B. Gołda, A. Kudzia, M. Makuch, M. Stramecki, B. Smreczyńska, M. Sopicka

Wydawca:

Urząd Miejski w Zatorze

Projekt i druk:

Drukarnia i Wydawnictwo Grafikon, Jaroszewice 324, tel.: 033/873 46 20